

Ymchwiliad Llifogydd Adran 19

Digwyddiad Llifogydd Rhagfyr 23^{ain} 2020

Dinas Powys, Bro Morgannwg

Adroddiad Terfynol

Tachwedd 2021

www.jbaconsulting.com

Crynodeb gweithredol

Mae'r adroddiad yma wedi ei gynhyrchu yn unol â'r dyletswyddau a osodwyd ar Gyngor Bro Morgannwg (CBM) dan Adran 19 o'r Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010. Mae'r Ddeddf yn nodi, "Wrth ddod yn ymwybodol o lifogydd yn ei ardal, mae rhaid i'r awdurdod llifogydd lleol (ALL), i'r graddau y mae'n ei ystyried yn angenrheidiol neu'n briodol, ymchwilio:

- a) pa awdurdodau rheoli risg sydd â swyddogaethau rheoli risg llifogydd perthnasol a
- b) a yw pob un o'r awdurdodau rheoli risg hynny wedi arfer neu'n bwriadu arfer y swyddogaethau hynny mewn ymateb i'r llifogydd " ".

Mae'r ymchwiliad Adran 19 yma yn darparu adroddiad ffeithiol o'r digwyddiad storm a ddigwyddodd ar y 23ain o Ragfyr 2020 a'r llifogydd canlynol yng nghymuned Dinas Powys. Mae'r ymchwiliad yn ffocysu ar yr ardaloedd preswyl o amgylch Ffordd Caerdydd (A4055) yng nghanol Dinas Powys ac yn adolygu tystiolaeth a ddarpawyd gan ymatebwyr a preswylwyr ynglyn a'r digwyddiad llifogydd. Mae hefyd wedi ei hysbysu gan ddadansoddiad data Adran 19 a gynhyrchwyd gan JBA Consulting ym mis Mawrth 2021.

Mae'r adroddiad dadansoddiad data Adran 19 yn nodi bod priddoedd eisoes yn dirlawn o ganlyniad cyfres o stormydd a ddigwyddodd yn ystod mis Rhagfyr, cyn y glaw ar Ragfyr y 23ain.

Cofnododd y medrydd glaw cyfagos ar Rostiroedd Cog gyfnod byr a dwys o law yn gychwynnol, rhwng 09:00 a 10:00. Fodd bynnag, cychwynnodd y prif gyfnod o law am 12:45 a chariodd ymlaen tan 18:00, gyda 47.8mm o law yn cwmpo yn ystod y cyfnod 5.25 awr yma, yn rhoi dwysedd cyfartalog o 9.1mm yr awr. Y dwysedd uchaf yr awr oedd 14.4mm rhwng 14:00 a 15:00. Roedd y dwysedd glaw yn llai na 10mm yr awr rhwng 13:15 a 15:30 a rhwng 15:45 a 17:00. Adroddwyd bod y storm yn gyfwerth i ddigwyddiad glaw 1 mewn 20 mlynedd a gynhyrchodd gyfnod dychwelyd afonol o 10 i 20 mlynedd.

Yn dilyn y digwyddiad llifogydd, dosbarthodd CBM ffurflenni digwyddiad llifogydd i oddeutu 684 eiddo ledled ardal Dinas Powys, yn ogystal a chynnal cyfweiliadau wyneb-yn-wyneb gyda preswylwyr drwy guro drysau. O'r 208 ffurflen digwyddiad llifogydd a ddychwelwyd i GBM (cyfradd dychwelyd o 30%), nodwyd bod 98 eiddo wedi eu llifogi'n fewnol, gyda adroddiadau bod 22 adeilad allanol a 74 gardd wedi'u llifogi.

Tarddiad y llifogydd oedd y digwyddiad storm trwm a achosodd llifogydd afonol a dwr arwyneb. Gorlifodd glannau Afon Tregatwg a'r East Brook mewn nifer o fannau o fewn Dinas Powys, yn cynnwys ar Greenfield Avenue, St Cadoc's Avenue, a Sunnycroft Lane. Cafodd systemau dwr arwyneb a carthffosiaeth eu gorlethu gan achosi llifogydd mewn eiddo yn ardaloedd preswyl Cae'r Odyn a Brookside, a gwaethygu llifogydd afonol lle roedd dwr arwyneb yn methu draenio yn ardaoedd preswyl St Cadoc's Avenue, Elm Grove Place a Greenfield Avenue. Mae ffactorau achosol eraill yn cynnwys draeniad dwr arwyneb yn bacio yn ôl gan atal draeniad effeithiol, a chyflwr rhai priffyrdd a systemau draenio dwr arwyneb DCWW (Dŵr Cymru).

Mae'r adroddiad hwn yn argymhell fod CNC (Cyfoeth Naturiol Cymru) yn asesu hyfywedd opsiynau i reoli risg llifogydd yn Ninas Powys; i DCWW asesu hyfywedd storio all-lein i system dwr arwyneb Cae'r Odyn; ac i archwiliad i gyflwr a glanhau y priffyrdd a systemau dwr arwyneb a charthffosiaeth DCWW. Mae hefyd yn argymelledig i GBM ystyried dymchwel y bont droed segur ar yr East Brook ac i GNC adolygu eu amserlen cynnal a chadw i'r nant.

JBA
consulting

Offices at

Coleshill
Doncaster
Dublin
Edinburgh
Exeter
Haywards Heath
Isle of Man
Limerick
Newcastle upon Tyne
Newport
Peterborough
Saltaire
Skipton
Tadcaster
Thirsk
Wallingford
Warrington

Registered Office
1 Broughton Park
Old Lane North
Broughton
SKIPTON
North Yorkshire
BD23 3FD
United Kingdom

+44(0)1756 799919
info@jbaconsulting.com
www.jbaconsulting.com
Follow us:

Jeremy Benn Associates
Limited

Registered in England
3246693

JBA Group Ltd is certified to:
ISO 9001:2015
ISO 14001:2015
ISO 27001:2013
ISO 45001:2018

